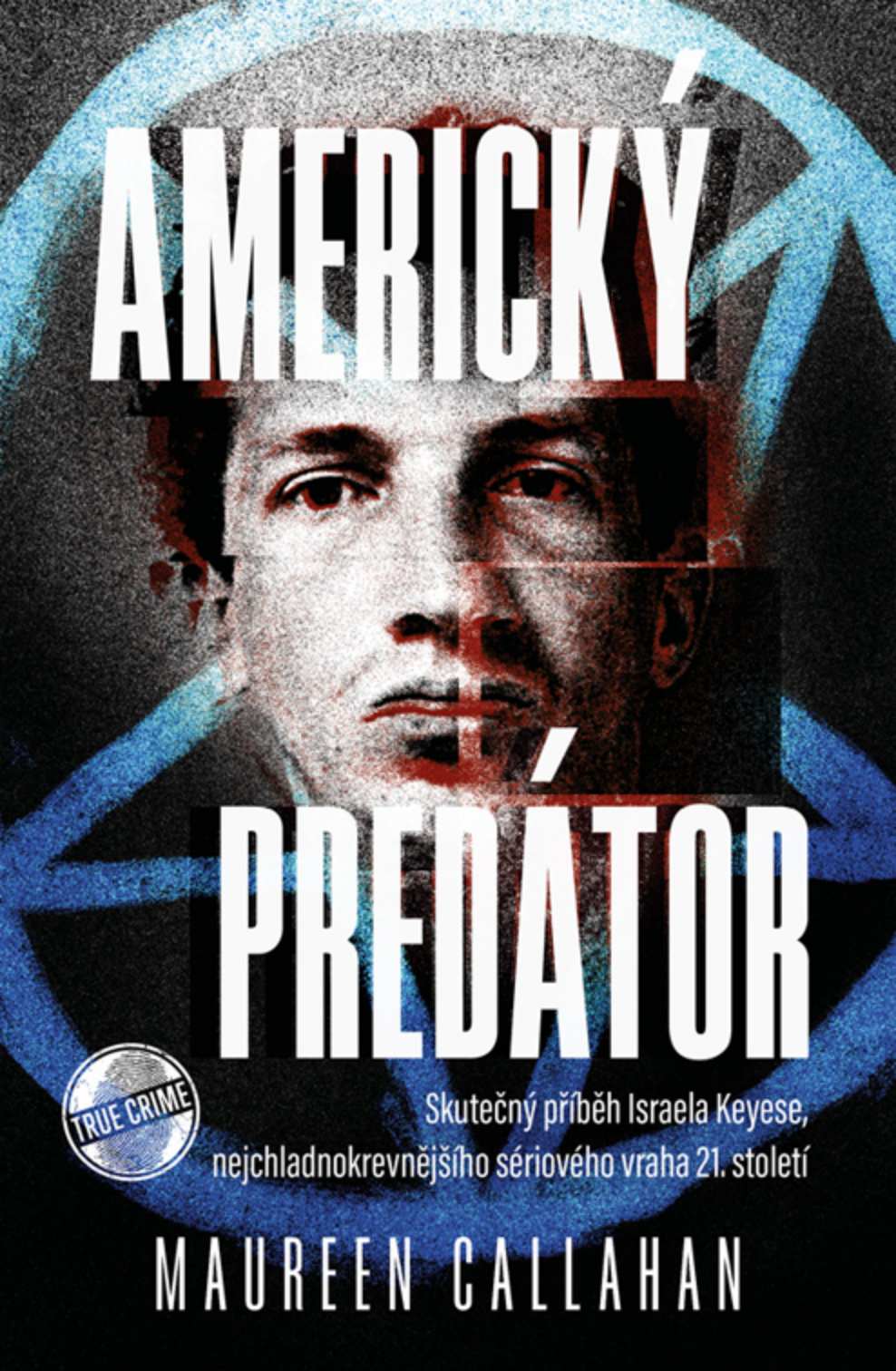

AMERICKÝ

PREDATOR

Skutečný příběh Israela Keyese,
nejchladnokrevnějšího sériového vraha 21. století

MAUREEN CALLAHAN

Copyright © 2019 by Maureen Callahan

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Matěj Fixl, 2023

Cover © Adéla Korbelařová, 2023

© DOBROVSKÝ s. r. o., 2023

ISBN 978-80-277-3760-4 (pdf)

AMERICKÝ PREDÁTOR

Skutečný příběh Israela Keyese,
nejchladnokrevnějšího sériového vraha 21. století

MAUREEN CALLAHAN

přeložil Matěj Fixl

VENDETA

Věnováno všem známým i neznámým
obětem a jejich rodinám

Vyloučíme-li vše nemožné, pak to, co zbývá, ať je to jakkoli nepravděpodobné, musí být pravda.

– Sherlock Holmes

PŘEDMLUVA

Sériové vraždy jsou ojedinělé. Navzdory tomu, na co klade důraz populární kultura, co vidáme v seriálech *CSI* či *Mindhunter: Lovci myšlenek*, ve filmech a soudních dramatech, platí, že lidí vraždících náhodně a bez důvodu je naprosté minimum. Proto hrají v našich představách tak velkou roli.

A ze stejného důvodu se mnozí z nás domnívají, že o všech takových amerických vrazích slyšeli.

S člověkem, o kterém pojednává tato kniha, se ale FBI nikdy dříve nesetkala. Šlo o nevídanou zrůdu, která měla na svědomí možná nejdelší řetězec nevyřešených zmizení a vražd v dějinách moderní Ameriky.

A nejspíš jste o něm nikdy neslyšeli.

AUTORSKÁ POZNÁMKA

Tato kniha vychází ze stovek hodin rozhovorů s mnoha zvláštními agenty, kteří na případu pracovali. Pasáže, kde jsou popisovány pocity zúčastněných, jsou založeny na přímých výpovědích.

V některých případech jsou výsledky FBI v zájmu srozumitelnosti zestručněny a upraveny.

ČÁST PRVNÍ

U čtyřproudé silnice stál malý kiosek s kávou, skrytý za půlmetrovými závěsemi. Jeho zářivě modrozelená barva kontrastovala s asfaltem a s šedými skladišti. Řidiči jedoucí kolem mohli nad haldami sněhu zahlédnout známou stříšku, ono milé, ale osamělé bistro.

Předchozí noci zde osmnáctiletá Samantha Koenigová byla sama. A pak náhle zmizela. Pracovala tu necelý měsíc.

Její zmizení bylo nahlášeno ve čtvrtek 2. února 2012. Nahlásil jej barista, který ten den přišel do práce jako první. Hned tušil, že něco není v pořádku – Samantha si obvykle dávala záležet na tom, aby před odchodem všude poklidila, ale toho rána byl na místě nepořádek a tržba z předchozího dne zmizela.

Během prvního dne vyšetřování policisté z Anchorage nenašli téměř žádné stopy. Dívka byla v posledním ročníku na střední, mezi spolužáky byla oblíbená. Občas chodila za školu a možná měla zkušenost s drogami. Nejdůležitější lidé v jejím životě byli dva: přítel Duane, s nímž se scházela už téměř rok, a její otec James, který žil sám.

Co z toho vyplývá? Samantha mohla být unesena, ale pravděpodobnější podle vyšetřovatelů bylo, že odešla z vlastní vůle. Policisté na místě nenalezli žádné stopy zápasu. V kiosku bylo tlačítko pro případ nouze, ale Samantha ho nestiskla. Svůj mobilní telefon používala předtím, než zmizela, i potom. Hádala se s Duanem, psala mu textovky, aby ji nechal na pokoji. Byla si jistá, že ji podvádí.

Ale na druhou stranu také zavolala otcí a požádala ho, aby ji do práce dovezl něco k večeři.

Proč by to dělala, kdyby chtěla zmizet?

Seržantovi policejního oddělení v Anchorage se zdálo, že jde o dobrou příležitost k zaškolení nováčka. Případ svěřil pětatřicetileté Monique Dollové pocházející z rodiny, jejíž členové pracovali u policie už tři generace. Na vraždách byla první den, ale měla deset let praxe v protidrogovém oddělení, z čehož čtyři roky pracovala v utajení pro DEA (Úřad pro potírání drog). Měla mnoho co nabídnout.

Ve sboru v Anchorage vynikala detektiv Dollová také svým vzhledem. Její přezdívka Miki působila androgynně, ale byla to pohledná blondýnka. I manžel Justin Doll byl krasavec a hvězda sboru. Společně tvořili silnou dvojici.

Seržant tedy přidělil případ Dollové. A zmínil se o podezřelých okolnostech.

Zvláštní agent FBI (Federální úřad pro vyšetřování) Steve Payne zrovna na druhém konci města uzavíral jeden drogový případ, když mu zavolal jeho kamarád z policejního oddělení. V Anchorage, metropoli s atmosférou maloměsta, je to běžná praxe. Policisté, agenti FBI, obhájci i prokurátor, soudci – všichni se tu vzájemně znají. Život na Aljašce je paradoxní: žijí tu silní individualisté, kteří ale zároveň vědí, že si za zdejších krutých a nelítostných zim musejí pomáhat.

Payne se dozvěděl, že včera večer zmizela osmnáctiletá dívka a že předtím posílala svému příteli rozhořčené textovky. Podle jedné verze mohla Samantha ukrást denní tržbu a užít si volný den či dva podle vlastních představ. To se v Anchorage stávalo často.

Payne si tím ale nebyl jistý. Takové zmizení vyžaduje důkladný a dlouhodobý plán. Samantha působila jako mladá dívka bez peněz. Payne chodil do podobných kiosků na kávu často a tušil, jak nízké platy tamější zaměstnanci dostávají. Mladé dívky, které tam

často pracovaly o samotě a v létě musely obsluhovat v bikinách, neměly snadný život.

Kam by tak mladá dívka šla potmě a v zimě, navíc ve středu večer? Počasí bylo nepříjemné, mrzlo a na zemi ležel sníh. Samantha toho večera neměla k dispozici svůj pickup – nechala ho u svého přítele Duana. Anchorage není město pro chodce. Představa, že by se Samantha jen tak někam vydala pěšky a sama, nedávala smysl. A pokud by byla u nějakého kamaráda doma, jak psala Duaneovi v textovkách předchozího večera, možná už by ji policie našla.

Payne nabídl, že při pátrání pomůže.

„Lidi máme dost,“ dozvěděl se. „Stejně už asi víme, co se stalo.“

Payne zavěsil. Něco mu na tom nesedělo. Dobře věděl, že první zásada vyšetřování je mít hlavu otevřenou a nesnažit se napasovat na možný zločin vlastní teorii. Dozvěděl se, že policie ráno po nahlášení zmizení ani neprohledala kiosek. Samantina kolega tam potom celé dopoledne obsluhoval zákazníky. Pokud šlo skutečně o místo činu, všechny případné stopy už byly znehodnocené.

Neuvěřitelné, pomyslel si Payne. Jde přece o základní postup, na prvních hodinách vyšetřování závisí všechno. Stopy jsou čerstvé a výsledky svědků přináší nejvíce plodů. Vyšetřovatelé jsou zvědaví a soustředění, protože před sebou mají nový případ s dosud neznámými aktéry. Podle toho, co se odehraje v těchto prvních hodinách, se pak odvíjí všechno ostatní. V případech pohřešovaných osob – zvláště pohřešovaných dětí, a Payne Samanthu za dítě považoval – dává dobře zvládnutý začátek pátrání vyšetřovatelům největší šanci najít oběť živou a zdravou.

Nechtěl překročit meze, ale nemohl si pomoci. Volal na policejní stanici v Anchorage, nechával vzkazy a celé odpoledne čekal na odpověď.

Přesně ve 20:00 telefon konečně zazvonil.

„Máme něco nového,“ řekla Payneovi vyšetřovatelka Dollová.

Payne sedl za volant a za dvanáct minut dojel z kanceláře FBI v Anchorage na policejní stanici. Byl o šest let starší než Dollová

a u FBI sloužil šestnáct let. V Anchorage se narodil, to byla vzácnost. Většina zdejších obyvatel, včetně Dollové, přišla z jiných částí Spojených států. Payne znal povahu města. Věděl, že policisté mohou být vůči místním, kteří se ocitli na okraji, předpojatí. Nechtěl, aby se Samanthou přestali zabývat.

Payneův vzhled o jeho charakteru vypovídal jen málo. Nikdo by neřekl, že jde o zvláštního agenta, který se celý život zabývá drogovými a násilnými zločiny. Díky jemným rysům a drobné postavě působil spíše jako účetní. Ve skutečnosti byl rozený vyšetřovatel. Sám přiznával, že jeho obsedantní zaujetí prací způsobilo rozvrat jeho prvního manželství. Jako perfekcionista se vždy držel kréda vyšetřovatelů vražd: Udělej to správně hned napoprvé. Další šanci nedostaneš.

V kanceláři byl neustále terčem vtípků kvůli některým ze svých oblíbených hlášek. „Čas se zamyslet,“ prohlásil pokaždé, když našel stopu či nějakou užitečnou informaci. Někdy se zdálo, že případ bude vyřešen co nevidět, ale místo toho se mu rozpadl pod rukama. V takovém případě prohodil: „Murphyho zákon.“ Payne považoval Murphyho za svého strašáka.

Dollová mu rychle shrnula své dosavadní poznatky. Policie se až nyní dostala k záznamu z bezpečnostní kamery v kiosku. Majitel, sídlící několik tisíc kilometrů daleko, jej měl k dispozici o osm hodin dříve. Payneovy obavy se naplňovaly – případ ohrožené pubertačky měl nízkou prioritu. Samantin otec se minulé noci bezvýsledně pokoušel dovolat na její mobil. Další den strávil celou její pracovní dobu před kioskem, stál tam celé odpoledne až do večera. Doufal, že se vrátí.

„Pusťte mi to video,“ požádal Payne.

Těsně před osmou hodinou večer se na záznamu objevuje Samantha v limetkově zelené halence a s rozpuštěnými vlasy. Zdá se být uvolněná, a zatímco připravuje kávu, povídá si přes okénko se zákazníkem.

Působí jako milá a spokojená holka, pomyslel si Payne.

Člověk venku zůstává mimo záběr kamery. Samantha bezstarostně pokračuje v práci, ale pak náhle zhasíná světla. Čas spuštěný současně s nahráváním v tu chvíli ukazuje 2:06.

Záznam nemá zvuk.

Samantha zvedá ruce vzhůru. Před kioskem je nyní zřetelná pouze tmavá silueta a možná hlaveň zbraně mířící skrze okénko dovnitř. Samantha se opatrně přesouvá k pultu, k zákazníkovi je otočená zády. Kleká si a v této poloze zůstává déle než minutu, zjevně neklidná. V čase 3:30 se zvedá, přechází k pokladně a vybírá z ní hotovost. Videozáznam je tak nekvalitní, že se nedá říct, zda peníze předává ven, či je pokládá na podlahu. Následně znovu pokleká, zdánlivě klidně. Pak zjevně přichází další slovní pokyn, protože Samantha vstává, váhavě přechází k okénku, zastavuje se a otáčí se k němu zády.

Tady, v čase 5:19, se velká mužská postava nakloní dovnitř. Není to úplně jasné, ale zdá se, že Samantě svazuje ruce za zády.

Uplynou další dvě minuty, což zní jako chvilka, pokud si neuvědomíte, že muž se zbraní stojí před velmi oblíbeným stánkem, nacházejícím se mezi parkovištěm u velké posilovny a rušnou silnicí. V daném kontextu jsou dvě minuty velmi dlouhá doba.

Buď ten muž velmi dobře ví, co dělá, anebo Samanthu zná, pomyslel si Payne. Kiosek je maličký, možná tak 2,5 × 1,5 metru, a jeho konstrukce je dost chatrná. V tom velkém prodejním okénku jsou mladé dívky velmi zranitelné. Je zvláštní, že si toho ještě nikdo nevšiml.

O několik vteřin později Payne sledoval, jak muž jedním svižným pohybem proskakuje okénkem a s roztaženými rukama dopadá vpravo od Samanthy. Elegantní jako gepard.

Nyní je zjevné, že muž je hodně vysoký. A také velmi klidný. Vyhlíží přes pult ven, pak zatahuje roletu okénka a obrací se k Samantě. Mluví spolu a působí to jako celkem běžný rozhovor.

Zvedá cosi ze země, otevírá to a ukazuje Samantě. Vypadá to jako její kabelka. Zdá se, že je prázdná.

Nyní, v čase 8:55, muž klečí. Široká záda nastavuje kameře a pravou ruku má těsně ovinutou kolem Samantha. Na zádech jeho černé mikiny s kapucí jsou vidět bílá písmena, ale nápis nelze přečíst. Je u dívky tak blízko, že jejich postavy na nekvalitním záznamu splývají v jednu.

Pomáhá jí vstát.

Oba váhají, ohlížejí se zpět a v následující chvíli stojí čelem k další bezpečnostní kameře. Muž vede Samanthu přímo do úzkých dveří kiosku a záběry zvenčí ukazují, jak oba pomalu odcházejí čerstvým sněhem pryč. Muž má ruku na jejím rameni.

Payne si ohledně videozáznamu nevěděl rady. Opět nabídl jménem FBI spolupráci, ale Dollová odmítla. Byl to sice její první den na vraždách, ale vyšetřování vedla ona a případ spadal pod místní policii.

Na případu však z pověření policie v Anchorage pracoval také Jeff Bell. Jeho mladistvý vzhled neodpovídal bohatým sedmnáctiletým zkušenostem, které už při prosazování zákona získal. Bell dříve sloužil u USMS (United States Marshals Service), federální jednotky pověřené ostrahou soudních budov, přepravou vězňů, ochranou svědků a pátráním po uprchlých zločincích. Působil také u SWAT (Special Weapons and Tactics), dále jako vrchní strážník a tři roky u FBI jako člen operační skupiny Bezpečnost v ulicích. Bell měl nejvyšší bezpečnostní prověrku a byl považovaný za nejnadanějšího člena týmu – uvažoval velmi věcně a logicky. Díky osobnímu kouzlu si také dovedl poradit se členy gangů, překupníky i uživateli drog, pasáky, sexuálními násilníky a vrahy, kteří tak velkou měrou přispívají k tomu, že Anchorage je město s největší zločinností na Aljašce.

Na policejním oddělení v Anchorage stejně jako u FBI se Bellovi přezdívalo Metrosexuál. A to nemusel být projev uznání. Byl to pohledný tmavovlasý a tmavooký chlapík, vlasy měl střižené po vojensku nakrátko a udržoval se ve formě. Vždy chodil elegantně oblečený.

Kolegové Bella obdivovali. Měl v sobě přímou a přátelskou tak typickou pro obyvatele jeho rodného Středozápadu. Na Aljašku se přistěhoval za svou láskou. Poznali se na střední škole a měli tady svatbu. Bell se už dávno považoval spíše za obyvatele Aljašky než za Američana, stejně jako většina místních obyvatel. Zbytek země i zbytek světa byly daleko. Bell znal Anchorage stejně dobře jako Payne. S téměř každou ulicí se mu pojila vzpomínka na nějakou loupež, zatčení či tělo oběti.

Ale i Bella záznamy z kamer zarazily. Ano, Samantha dávala ruce vzhůru. Ano, útočník vypadal jako muž. Ale co se skutečně stalo? Záznam byl příliš tmavý. Proč spolu tak dlouho hovořili? Bell stále sledoval čas. Muž strávil před kioskem minimálně sedm minut a poté uvnitř něco málo přes deset. Sedmnáct minut celkem.

O čem, pro všechno na světě, mohli asi mluvit?

Na základě těchto sedmnácti minut vznikla první vyšetřovací verze: Samantha nejspíš nebyla obětí. Vyšetřovatelé nehodlali sdělovat tuto verzi tisku ani neplánovali o dívčině zmizení informovat veřejnost.

Udělal to až o dva dny později na naléhání Samantina zoufalého otce.

Bylo páteční odpoledne a James Koenig stál před stánkem řetězce kaváren Common Grounds. Jeho dcera byla pohřešovaná již téměř osmačtyřicet hodin. Takový šok znají jen rodiče – tu naprostou neschopnost vzít na vědomí, že jejich dítě není z nějakého důvodu k nalezení.

Jak se něco takového může stát?

James byl statný modrooký muž, říkalo se mu Sonny. Řídil nákladák a vyznal se v místních pochybných uličkách, znal zdejší bary i stripluby, mezi jeho přáteli byli členové motorkářských gangů. Povídalo se, že kšeftuje s drogami. Podle některých zkrátka James „Sonny“ Koenig nebyl dobrý člověk.

Pro svoji dceru by ale udělal cokoli. Když se narodila, téměř nespál. Měl neustále obavy, že holčička náhle přestane dýchat. Dříve slýchal, jak lidé mluví o bezbřehé lásce rodičů k dětem, ale teď ji poznal na vlastní kůži. Samantha byla jeho jediné dítě, nejmilejší člověk, celý jeho svět. Kdyby jí dovezl tu večeri, o kterou ho prosila, určitě by se nikam neztratila. Proč to jenom neudělal? Proč?

James soustředil síly na to jediné, co mohl udělat: burcoval obyvatele Anchorage k pátrání po jeho dceři. Rozdával letáky se Samantinou fotografií, velkým červeným nápisem *UNESENA* nad ní a jménem dole. Dobrovolníci stále přicházeli, objímali Jamese a brali si od něj stohy letáků, zatímco kolem tiše padal sníh. Dorazili také reportéři. James mluvil a mluvil, byl k nezastavení. Tvrdil, že Samantha byla určitě unesena.

„Volal jsem jí na mobil, dokud se nevybila baterka, psal jsem jí textovky,“ říkal. „Telefon pokaždé zvonil, dokud se neozvala hlasová schránka. Ale včera v poledne šel hovor do hlasovky rovnou.“

James byl přesvědčený, že to je důkaz o únosu, protože za normálních okolností si se Samanthou psali a volali několikrát denně. Policie si tím ale nebyla jistá. Na Aljašce mizí lidé každou chvíli. Někdy se zatoulají, na venkově často zabloudí ve tmě nebo umrznou. Patří to ke zdejšímu životu. A pro někoho je to dar.

Kouzlo Aljašky tkví do velké míry v tom, že člověku srazí hřebínek. Předci dnešních lidí tu začali žít před více než jedenácti tisíci lety, ale když ji Rusko v roce 1867 prodalo Spojeným státům (za cenu 2 centů za akr), nebyla o nic více rozvinutá. Přesto je to Velká země, jak ji nazývá americký spisovatel James A. Michener: udržela si původní podobu z časů před příchodem lidí, je neposkvrněná a tak nesmírně působivá, že v člověku vyvolává úctu a respekt. Její drsné a svůdné volání následují dobrodruzi a samotáři, romantici a štvanci, podivíni i liknaví sebevrazi... Aljaška je kraj bezměsíčných nocí a půlnočního slunce.

V létě se však z Aljašky, a zvláště z Anchorage, stává nejjasnější místo na planetě, zábavní park pro rodiny na dovolené, které se mohou za slunečního světla věnovat venkovním aktivitám dvaadvacet hodin denně. Když přijde zima a turisté odjedou, přivětivá maska opět mizí a Anchorage ukáže svou pravou, divokou tvář. Temnota a zkaženost se utkávají s touhou po světle a životě. Během půl roku, kdy je zdejší krajina ponořená do téměř naprosté tmy, působí město jako samotný konec světa, balancuje mezi pozemským časem a nekonečnou temnou propastí. Odloučení od světa způsobuje, že možné je tu všechno.

Žít tady je náročné hlavně pro ženy.

„Aljaška má dva typické rysy: je neuvěřitelně krásná, ale také nesmiřitelně nehostinná,“ píše Michener v románu *Alaska* (Aljaška, 1988). Kdo tu dokáže žít, „bude vždy patřit ke zvláštní sortě lidí dobrodružné povahy, hrdinů ochotných čelit prudkým víchřům, nekonečným nocím a mrazivým zimám.“

A Samantha taková byla. Stejně tvrdá jako její otec. Hádala se s matkou. Měla problémy s drogami. Nechybělo mnoho, aby nedokončila střední školu a zůstala u špatně placené práce. Její sny by se rozplynuly. Ale nedala se, a proto teď byla v posledním ročníku na střední škole Anchorage West. Zvažovala, zda pracovat se zvířaty, nebo se stát zdravotní sestrou a vstoupit k námořnictvu. Byla velice laskavá a upřímně se zajímala o lidi, kteří nikam nezapadali. Když viděla, že je někdo sám nebo se drží stranou – ať už ve škole, nebo ve stánku –, začala si s ním nenuceně povídat.

Zbožňovala svou neter a své dva psy.

Duana skutečně milovala, i když se spolu hádali. Před osmi měsíci se k nim nastěhoval, její otec nebyl proti. Duane šetřil na lepší časy, vydělával si mytím nádobí v oblíbené restauraci Suite 100.

Ten večer, kdy Samantha zmizela, ji měl vyzvednout v práci. Policistům řekl, že když dorazil na místo, nebyla tam.

Byla sobota a policisté museli jednat. Ano, šlo o to najít Samanthu, ale také potřebovali uklidnit veřejnost. O případu už věděla celá země.

Poručík Dave Parker se do médií vyjádřil velmi otevřeně. Bud' byl tak naivní, nebo si nevěděl rady. „Víme, že spolu odešli pěšky, aspoň to je jisté,“ řekl. „Ale jinak je to naprostá záhada.“

To jen posílilo obavy obyvatel. Samantino zmizení vyvolávalo strach ve všech rodičích mladých dívek, které pracovaly samy a ve tmě uprostřed velkoměsta. Mohlo se to stát i jejich dceři.

Tlak veřejnosti přinutil policii zveřejnit části nahrávek bezpečnostních kamer. Potvrdilo se tím ale jen to, že podezřelý na sobě měl tmavou mikinu s kapucí, možná také kšiltovku a že byl výrazně vyšší než Samantha, která měřila jen 165 centimetrů.

„V tuto chvíli může být podezřelý každý,“ řekl jeden z detektivů. Tedy i James Koenig a Duane.

Detektiv Dollová odděleně vyslechla oba muže ve čtvrtek ráno, jen několik hodin po Samantině zmizení. James na ni zapůsobil jako přímý člověk. Ve svém hlášení mu na škále upřímnosti 1–10 udělila hodnocení „10 – naprosto upřímný“.

Přesto ji Jamesova výpověď mátlá, stejně jako Duaneova.

Duane tvrdil, že ke stánku Common Grounds přijel jejím pick-upem ve 20:30. Podle dohody tam měl být o deset minut dřív, ale zdržel se v práci.

Když dorazil, uvnitř se nesvítilo. Vystoupil z vozu a nahlédl do kiosku oknem. Samantha tam nebyla.

„Všechno bylo vypnuté,“ řekl detektivovi Dollové. Všiml si, že na zemi leží rozházené ubrousky a na pultu se válí utěrky. To mu připadalo divné, Samantha si potrpěla na pořádek.

Proč tedy nešel dovnitř?

„Nechtěl jsem spustit alarm a být obviněný z vloupání,“ vypověděl. Myslel si, že se Samantha svezla domů s někým jiným. Dollová chtěla po Duaneovi důkaz. Ale když listoval textovkami, aby jí vyhověl, pochopila, že Samantha a Duane měli dost problémový vztah.

Duane trval na tom, že ne. Dařilo se jim dobře. Ano, mívali problémy, ale ty už dávno vyřešili.

Dollovou to nepřesvědčilo a chtěla vidět ještě starší textovky. Nemýlila se. Duane flirtoval i s jinými holkami. Samantha to věděla a štválo ji to. A protože detektivové měli při vyšetřování jeho telefon k dispozici, nemělo cenu zapírat, že volal Samantě do práce ten večer, kdy zmizela. Když mu řekla, že na něj nemá čas, protože je v práci, odpověděl „No jo“ a zavěsil. Nezbyvalo mu než přiznat, že byl rozčilený.

Dollová přečetla poslední textovku, kterou dostal od Samanthy ten večer ve 23:30.

„Polib si kreténe vím cos udělal. Budu pár dní u kámošů přemýšlet plánovat jsem divná dej to vědět tátovi.“

„Jsem divná“? Kdo se tu ale choval divně? Dollová vyrazila do útoku.

Co Duane udělal? Co měl na svědomí? Podvedl Samantha? Pohádala se s ním, když pro ni přijel? Co když ztratil nervy a zašel dál, než měl v úmyslu?

„Ne,“ řekl Duane. „Nic špatného jsem neudělal.“

„Co se stalo pak?“ ptala se Dollová.

Duane odpověděl, že odjel domů k Jamesovi. Zůstal vzhůru, protože doufal, že se Samantha vrátí. Kolem třetí hodiny ráno náhle pocítil nutkání otevřít vstupní dveře a vyjít před dům.

„Proč?“

Duane to nedokázal vysvětlit. Tvrdil, že přistihl maskovaného muže, který přibližně dva metry od něj prohledával Samantin pickup.

Chvilí stáli proti sobě a navzájem se pozorovali, pak neznámý muž odešel.

Jak na to zareagoval Duane?

Tvrdil, že se vrátil do domu a řekl o tom Jamesovi. Přibližně o hodinu později Duane auto zkontroloval a zjistil, že zmizel Samantin řidičský průkaz, který si nechávala v přihrádce. Potom šel spát. Spal velmi dobře a vzbudil se až kolem půl desáté dopoledne.

Dollová tomu nemohla uvěřit. V tomto bodě Duaneova vyprávění byla už Samantha pohřešovaná sedm hodin. Poslala mu textovky, kde dávala najevo, jak moc se na něj zlobí. A pak se u domu příhodně objevil cizí muž v masce. Kdoví proč věděl, kde Samantha bydlí a jak vypadá její auto, a dovedl ho najít mezi ostatními vozy parkujícími ve ztemnělé ulici. Zároveň přesně věděl, kde má Samantha uložený řidičák, a vzal si ho. A James ani Duane nezavolali policii? Nebo snad uvažovali o tom, že by pachatele pronásledovali?

Opravdu?

Pokud měli o Samantha takové obavy, proč nevolali policii? Proč její zmizení vůbec nenahlásili?

Duaneova odpověď byla prostá: „Myslel jsem si, že dokud se Samantha nebude pohřešovat aspoň dvacet čtyři hodin, policie stejně nic neudělá.“

Zajímavé. Přesně totéž vypověděl do protokolu i James Koenig.

Později toho večera k nim Dollová poslala bez předchozího ohlášení dva ozbrojené strážníky. Měla další otázky, ale hlavně ji zájímalo, jak oba muži zareagují, když je strážníci zastihnou nepřipravené.

Průběh návštěvy její podezření jen posílil. Když jim James otevřel, odmítl je pustit dál. Místo toho se protáhl dveřmi ven a rázně za sebou zabouchl. Když pak chtěli mluvit s Duanem, situace se opakovala.

Takhle se chová zoufalý otec? A zoufalý přítel? Trvají na tom, že Samanthu někdo unesl, ale nepustí do domu policii?

Jeff Bell dostal za úkol nepřetržitě sledovat Jamese Koeniga.

Dny ubíhaly.

Mohl být pachatelem Samantin otec? Vyšetřovatelé ho považovali za čestného člověka, který svou dceru opravdu miloval, ale pořád si s tím lámali hlavu. Snažili se nevyvozovat předčasné závěry.

Na tom ale nezáleželo. James Koenig nebyl hloupý. Věděl, že je hlavní podezřelý a že musí nasměrovat vyšetřovatele jinak.

Přesvědčoval Samantiny přátele, aby mluvili do médií.

„Byla to krásná holka a nevěděla to o sobě,“ řekla tisku její bývalá spolupracovnice Heather Cartwrightová. Nejspíš si ani neuvědomila, že o Samantě mluví v minulém čase. Vyjádřila domněnku, že se musí jednat o únos, protože „Samantha by svého otce takhle netrápila.“

Následující sobotu 11. února se v parku Town Square sešlo několik set lidí. Zapalovali svíčky a modlili se za pohřešovanou. Děti, policisté, členové záchranných složek i cizí lidé měli Samantin obrázek připíchnutý ke stužce limetkové barvy, což byla její oblíbená.

Byl tam i James, nesl v náručí její šestiletou fenu Sheebu a také on měl na hrudi připnutou fotografii své dcery.

Steve Payne byl frustrovaný. Policie sice před třemi dny oficiálně požádala FBI o pomoc s případem, ale Samantin otec už i tak stihl udělat víc práce než samotní policisté. Zřídil telefonní linku pro svědky a místo pro setkávání dobrovolníků hned u stánku s kávou. Nechal vyrobit obrovskou ceduli, na které byla Samantina tvář vysoká téměř 150 centimetrů a s obrovským černým nápisem *UNESENA*, a umístil ji tamtéž. Prosil běžkaře, aby se po jeho dceři dívali v okolí lyžařských tras. Přátelé i cizí lidé sprejovali neonově zelenou barvou do sněhu vzkazy plné naděje.

Tou dobou už tu nebylo možné žít a zároveň netušit, kdo je Samantha. Celostátní média projevila o zmizelou dívku z Aljašky veliký zájem. Jamese chtěli zpovídat producenti show *Nancy Grace*. O případu informovaly televizní stanice ABC, NBC, CBS, CNN a Fox News. Na facebooku o celé situaci diskutovali dokonce i lidé z Nového Zélandu.

Payne se mezitím maximálně soustředil na fakta.

Nechal agenty pátrat po důkazech, zda Samantha neopustila stát, u všech aerolinek.

Nic.

A co trajekty a výletní lodě? Nebylo její jméno uvedeno na seznamu cestujících? Nepůjčila si člun?

Nic.

Payne nechal agenty prověřit jména a fotografie více než tuctu kamarádek, kterým byla Sam podobná, pro případ, že by zfalšovala svůj pas nebo použila jejich.

Nic.

Samantin telefon zůstal vypnutý. Mohla snad odjet v autě? Z Anchorage vedly jen tři dálnice, ale ani jednu z nich nesledovaly skutečně použitelné kamery.

Payne se dosud s takovým případem nesetkal: žádné stopy, žádné důkazy nebo aspoň náznaky, že byla Samantha unesena. Tvář osmnáctileté dívky se objevovala ve všech zprávách, pátralo

po ní celé třístatisícové město, byla bez peněz (i kdyby si vzala denní tržbu z kasy, získala by nanejvýš 200 dolarů) a neexistoval ani důkaz, že vůbec z města odjela. Pokud tedy nešlo o únos ani o útěk, co jiného to mohlo být?

Co jim všem unikalo?

Bell uvažoval stejně. Děлил svou pozornost mezi FBI a policii, dodával informace Payneovi a zároveň pomáhal Dollové. Působil jako terapeut i vyšetřovatel. Payne totiž neměl nováčka Dollovou v lásce, nelíbilo se mu její až příliš vysoké sebevědomí. Dollová zase nemohla Payneovi zapomenout, že se bez pozvání zapojil do jejího prvního vyšetřování. Bell sám nebyl na rozdíl od Dollové přesvědčený o tom, že do Samantina zmizení byl zapletený James Koenig. Ale zároveň si nebyl tak jistý jako Payne, že dívka byla unesena.

Bell si vlastně začínal myslet, že Samantha celou situaci narařila.

Už jen vzhledem k obrovskému zájmu médií nebylo možné, aby se stále skrývala v Anchorage. Prohledání jejího pickupu nepřineslo žádný výsledek. Jediné logické vysvětlení bylo, že Samantha celý únos fingovala a muž na záznamu byl její komplic.

Byla povolána policejní jednotka zvláštního nasazení. A také detektivové z mravnostního oddělení. Policisté vyslechli přibližně padesát lidí, většinou informátorů z kriminálního prostředí, a ptali se, co se povídá o zmizení Samantha Koenigové. Ukázalo se, že někteří lidé toho slyšeli docela dost.

Mezi zločinci a zlodějčky kolovaly řeči, že do případu je zapletená ruská mafie a jde o odplatu za něco, co udělal James. Nebo že v tom ze stejného důvodu mají prsty Hells Angels. Někdo tvrdil, že Samantha prodávala drogy. Údajně se chlubila, že krade od dodavatelů a „usypává si pro sebe“. Jeden muž slyšel, že Samantha dluží peníze za drogy a dealeri ji drží kvůli výkupnému.

Jistá žena přišla s tvrzením, že Samantini nejbližší dobře věděli o její závislosti na amfetaminech. Také tvrdila, že Samantha

týden před svým zmizením ukradla otcí 5 000 dolarů. Jejich vztah prý nebyl tak růžový, jak tvrdí James Koenig. Samantha zoufale toužila po jeho pozornosti, a aby ji získala, udělala by cokoli.

15. února se rozkřiklo, že bylo nalezeno Samantino tělo. Nebyla to pravda, ale ukázalo to, že celé vyšetřování probíhá zcela živelně. FBI a policie v Anchorage potřebovaly zabránit šíření paniky a Samanthu najít, ale Bell byl realista: místní oddělení bylo malé, sloužilo v něm pouhých 350 policistů. A přesčasy se nedají platit donekonečna. Po dvou týdnech už všem docházely síly. Čím déle to trvalo, tím nižší byla pravděpodobnost, že ji najdou.

A pak tu byl James Koenig, v jehož fondu pro nálezce už bylo 60 000 dolarů. Na jeho facebookové stránce se to možnými stopami jen hemžilo. Vyšetřovatelé ve srovnání s tím působili přinejmenším neschopně.

24. února v 19:56 přišla Duaneovi textovka ze Samantina telefonního čísla. Tou dobou byla nezvěstná už víc než tři týdny.

„Cedule Conner park pod fotkou Alberta. Je to fakt kočka.“

Šokovaný Duane sdělil novinku policii a s Jamesem spěchali do parku Connors Bog, oblíbeného především běžci. Dorazili tam asi o patnáct minut dříve než policisté.

Na vývěsní tabuli pod oznámením o zatoulaném psu Alberto-vi ležela taška na zip. Obsahovala zmatený dopis s požadavkem výkupného a černobílé kopie polaroidových fotografií Samantha Koenigové. Na jedné z nich měla ústa zakrytá něčím, co vypadalo jako stříbrná lepicí páska, namalované oči, spletené vlasy a dívala se do objektivu. Na záznamech z bezpečnostních kamer měla vlasy rozpuštěné.

Z fotografie bylo zjevné, že Samantinu hlavu drží svalnatá mužská ruka. V horní části záběru byla vidět titulní stránka novin *Anchorage Daily News* s datem 13. února 2012.

Důkaz, že je naživu.

Samotný vzkaz byl napsaný na čistě bílém papíru a činil vše ještě podivnější. Hovořilo se v něm o Duaneově platební kartě, která zmizela spolu se Samanthou. *Zatím ji nepoužívám protože není kde ale brzo odsud odjedu a potom se bude fakt hodiit.* Z textu vyplývalo, že Samantha už není na Aljašce a že s únoscem cestuje po

vnitrozemí Spojených států. *Dvakrát skoro utekla. Jednou na tudor Road a jednou v poušti. Asi zčínám být mimo.*

Požadavek zněl: okamžitý vklad 30 000 dolarů na Duaneův účet (od něhož měla Samantha kartu). Dále se ve vzkazu psalo, že v případě splnění tohoto a dalších požadavků bude Samantha za 6 měsíců propuštěna.

Ted se již oficiálně jednalo o únos, tedy federální zločin. Payne poprvé od Samantina zmizení pocítil určitou úlevu. Případ byl nyní jeho, a tak mohl Jamesovi říct větu jako z filmu, ale zároveň pravdivou.

„Ted se do toho FBI může pořádně opřít. Už nemusíme hledat záminky.“

Payne věděl, že má prvotřídní tým. Patřila do něj Jolene Goedenová, která měla letité zkušenosti s vyšetřováním zločinů na dětech, obchodu s lidmi a vražd a deset let pracovala také se sexuálními násilníky. Goedenová byla přesvědčená, že už viděla to nejhorší z nejhoršího, ale její víra jí dodávala sílu i soucit. Mnoho pachatelů, se kterými přišla do styku, zažilo v dětství zneužívání. Goedenová dovedla mistrně oddělit zločin od člověka, který ho spáchal, ale nikdy nezavírala oči před krutou skutečností. Pro toto vyšetřování se dokonale hodila.

Pak tu byla Kat Nelsonová, mladá vyšetřovatelka plná energie s vášní pro fakta a čísla. Vyžívala se v tom, co většinu ostatních nudí – procházení digitálních stop, záznamů z mobilních telefonů, výpisů kreditních karet, soupisů majetku a daňových příznání –, a dokázala to ohromné množství dat uspořádat tak, až z nich vznikl příběh. Payne, Goedenová a Nelsonová spolu s Dollovou a Bellem utvořili malou skupinku lidí stojících na počátku velkého případu.

Payne už dříve nařídil sledování mobilních telefonů patřících Samantě, Jamesovi a Duaneovi. Když byla ze Samantina telefonu odeslána vyděračská textovka, Nelsonová to sledovala v reálném

čase. Po dlouhých třech týdnech od únosu konečně existovalo vzájemné propojení mezi vyšetřovateli, Samanthou a zatím neznámým únoscem, i když jen slabé.

Payne vyžadoval, aby si dopis přečetli všichni zúčastnění vyšetřovatelé. Originál poslal expertům na ústředí FBI v Quanticu: hledali vlákna, otisky prstů, stopy DNA. Payne chtěl vědět, jak vzkaz a fotografie vznikaly – pokud na psacím stroji, zajímala ho značka, použitá páska, inkoust. Pokud na počítači, chtěl vědět všechno o tiskárně. Seběmenší detail mohl být podstatný.

Přivolał na pomoc lidi z jednotky behaviorální analýzy, i když Bell byl k tomuto postupu skeptický. Znal ho pouze z televize a z filmů. Představoval si uhlazené úředníky, kteří sedí na ústředí tisíce kilometrů od místa činu a od stolu vytvářejí detailní a přesně odpovídající profil neznámého podezřelého.

Bell se stejně jako mnozí jeho kolegové domníval, že takoví profiloři jsou jen o stupínek lepší než jasnovídcí. Jejich soudy o pachatelích násilných trestných činů byly skoro vždycky stejné: bude to mladý muž, pravděpodobně běloch, který má špatnou práci, neumí navazovat vztahy s lidmi a nedokáže zvládat svůj vztek, zvláště vůči ženám.

To opravdu není příliš překvapivý závěr.

Jedna otázka všechny trápila: Byla na fotografiích Samantha živá, či mrtvá?

Dollová si nebyla jistá. Payne, Goedenová a Nelsonová si mysleli, že je naživu. Bell se domníval, že je mrtvá.

Payne argumentoval tím, že Samantha neměla žádná zranění či modřiny. Byla nalíčená. Podpaží měla vyholená, vlasy spletené. Její pokožka vypadala zdravě. Ta cizí ruka podepírající její hlavu mohla být jen na efekt.

Jednotka behaviorální analýzy přizvala k vyšetřování odborníka na snuff filmy. Ten na nic nepřišel.

Dopis od únosce byl plný překlepů. Byl to záměr? Musel být. Ať už byl pachatelem kdokoli, zjevně nebyl hloupý. Ale opět, proč